COALITIEAKKOORD

2022-2026

INLEIDING

Voor u ligt het coalitieakkoord voor de periode 2022-2026. De titel “Samen bouwen aan Leudal” lijkt wellicht in eerste instantie vooral te doelen op de ruimtelijke ambities van deze coalitie. Zo gaan we fors inzetten op de opgaves voor duurzaamheid en woningbouw.

Samen bouwen is echter meer dan dat. Het zegt in eerste instantie iets over het hoe, samen met onze inwoners en ondernemers. Een moderne overheid schept duidelijke kaders maar geeft ruimte aan haar inwoners om initiatieven te ontwikkelen. Dat doen we in dialoog en op vernieuwende manieren die we de komende tijd gaan uitwerken.

Samen bouwen betekent nieuwbouw zoals op het gebied van de economie of verkeer maar vaak ook verbouw en renovatie. Letterlijk, zoals bij het verduurzamen van ons vastgoed maar ook binnen het sociaal domein moeten we grondig blijven verbouwen om onze zorg betaalbaar te houden.

Het is niet alleen aanpakken maar ook prioriteren en keuzes maken, ons begrotingsperspectief vraagt daarom. Ook de naderende Omgevingswet dwingt ons te kiezen; Wat willen we waar en wat willen we niet. Niet alles kan overal tegelijkertijd.

Dit akkoord is daarmee niet het eindstation maar het vetrekpunt. Zo spreken we af dat we jaarlijks onze ambities tegen het licht houden. Bij de uitwerking van onze plannen zullen we nadrukkelijk de koppeling maken met de omgevingswet, strategische visie en ander bestaand beleid. De eerste contouren zullen in de begroting voor het komend jaar zichtbaar worden.

Kortom, we staan aan het begin van een uitdagende periode die vraagt om een bestuur dat aanpakt, investeert en keuzes maakt. Dat doen we niet alleen maar samen met gemeenteraad, organisatie en vooral ook met de buitenwereld. De opgaves liegen er niet om, aan de slag dus!

BESTUURLIJKE VERNIEUWING

We staan aan het begin van een coalitieperiode met nieuwe wetten, regelgeving en nieuwe ontwikkelingen. De komende jaren willen we het ad-hoc, en situationeel besturen ombuigen naar doel- en opgavegericht besturen. Besturen krijgt vorm in respectvolle dialoog tussen gemeenteraad, college en de ambtelijke organisatie. Door de hoeveelheid en complexiteit van de werkzaamheden kan niet alles tegelijkertijd worden opgepakt. Daarom moeten raad en college scherpe keuzes maken in wat prioriteit krijgt.

We bieden onze inwoners en ondernemers de gelegenheid om inspraak te hebben op het beleid.
Zij voelen zich medeverantwoordelijk voor een goede woon,- en leefomgeving. De inbreng van inwoners nemen we serieus en we betrekken hen bij de politiek. Daarmee geven wij vorm aan een actieve informatieplicht naar onze inwoners.

Vernieuwing kan alleen ontstaan wanneer er sprake is van een stevig fundament, integraliteit, vertrouwen, samenwerking en ruimte voor creativiteit. De afstand tussen inwoners en de Leudalse politiek is groot. Inspraakmogelijkheden zijn vaak maar beperkt, bovendien blijft de vraag in hoeverre er aan reacties gehoor wordt gegeven.

Actiepunten:

·We maken realistische keuzes en als we een keuze hebben gemaakt dan houden we daaraan vast.
·Bij initiatieven van ondernemers en inwoners worden duidelijke kaders gesteld. Er wordt in een zo vroeg mogelijk stadium beoordeeld of een initiatief kansrijk is.
·Als een besluit moet worden genomen dat alle inwoners direct raakt, dan kan besloten worden om de inwoners daarover voorafgaand aan een besluit te raadplegen.
·We gaan voortvarend met participatie aan de slag, de komende periode onderzoeken we instrumenten die ons daarbij kunnen helpen en werken we deze verder uit. Daarbij denken we aan burgerpanels en referenda.
·We nodigen insprekers nadrukkelijk uit om gebruik te maken van hun recht om mee te spreken tijdens de beraadslagingen in de commissievergaderingen.
·Er komt een Leudalse Kinderraad. Zo krijgt de stem van de Leudalse jeugd een stevige positie.

VEILIGHEID

Onze samenleving verandert. Er is sprake van verharding van de relatie tussen onze inwoners en de afstand groeit. Inwoners voelen zich minder op hun gemak, zijn meer op zichzelf aangewezen en de wereld draait steeds sneller. De beleving van criminaliteit en overlast maakt wezenlijk onderdeel uit van het gevoel van veiligheid. Daarnaast groeien de problemen die samenhangen met de vergaande digitalisering van onze samenleving.

De problematiek van personen met verward gedrag, computercriminaliteit waaronder het verspreiden van nepnieuws, vormen van fraude en criminaliteit die onze samenleving ondermijnen vragen om gerichte interventies. Alleen zo houden we onze samenleving veilig en leefbaar. Onze inwoners stellen we daarbij centraal en we betrekken ze bij onze aanpak teneinde de weerbaarheid van inwoners en die van onze samenleving als geheel te versterken.

Actiepunten:

·We pakken de problematiek rondom personen met verward gedrag effectief aan en voorkomen het ontstaan van verdere tegenstellingen met medeburgers en onze samenleving. Dit vraagt om integrale balans tussen zorg- en veiligheidsdomein.
·We investeren in het voorkomen van cybercriminaliteit en ondermijning waarbij we inwoners actief betrekken en samenwerken aan een veilige en leefbare samenleving.
·We blijven het instrument Bibob(Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) breed inzetten en voorkomen met name de ongewenste facilitering door de gemeente.
·We zetten in op actieve communicatie naar inwoners en binnen het gemeentehuis, zodat we iedereen bewust maken van de gevaren van ondermijnende criminaliteit en het herkennen van signalen.
·Meldingen van vermoedelijke ondermijnende activiteiten pakken we actief op en we voeren preventieve controles uit.

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT- VERKEER EN VERVOER

De komende jaren investeren we in onze infrastructuur. Dit is niet alleen essentieel voor een prettige woon en leefomgeving maar ook economisch is de bereikbaarheid van Leudal van groot belang. Onder andere in samenspraak met de provincie en vervoerders zorgen we voor goede verbindingen richting stations en andere voorzieningen. Op het gebied van openbaar vervoer zorgen we – hoewel onze rol beperkt is- voor goede moderne haltes en bekijken we lokale alternatieven zoals de Wensbus. Mochten zich kansen voordoen om het aanbod te vergroten – bijvoorbeeld door een nieuwe lobby voor stations- springen we daar op in. Ook werken we aan de bekendheid van de verschillende vervoersalternatieven zoals Omnibuzz, vaak zijn de mogelijkheden onvoldoende in beeld bij onze inwoners.

Naast bereikbaarheid heeft veiligheid hierbij onze prioriteit. We zorgen voor veilige fietsroutes van en naar scholen, ook gelet op de ontwikkelingen in het onderwijs. Ook voor de toerist is het aangenaam fietsen in Leudal met aantrekkelijke routes en goede bewegwijzering door de gehele gemeente.

Actiepunten:

·Samen met de gemeente Roermond en de provincie Limburg zetten we ons in voor een hoogwaardige fietsverbinding met in het bijzonder een fietsbrug tussen Buggenum en Leeuwen.
·We verbeteren de verlichting op fietspaden in het buitengebied. We maken daarbij gebruik van zogenaamde “slimme verlichting” om het effect op de natuur minimaal te houden.
·Nabij scholen en winkelgebieden worden 30km zones het uitgangspunt. Waar drempels moeten komen hebben we een voorkeur voor sinusdrempels.
·We vergroten de bekendheid van de landbouwroutes.
·Vrachtverkeer in de dorpen gaan we – waar mogelijk- actiever weren.
·Waar het helpt leggen wij fietssuggestiestroken aan, we proberen schijnveiligheid te voorkomen.
·Op wegen in het buitengebied met vrij-liggende fietspaden blijft 80km/uur het uitgangspunt.
·We realiseren een fietspad op de Leudalweg tussen Roggel en Neer.
·We zien op voorhand geen reden om de provinciale weg Roggel – Helden (N562) op grondgebied van Leudal van de provincie over te nemen.
·De ontwikkelingen op Zevenellen vragen een gedegen verkeersafwikkeling. Naast de reeds ingeplande rotondes wordende “aan- en afvoer “ wegen een belangrijk punt van aandacht.
·Als gemeente gaan we actief aan de slag met deelauto’s en ondersteunen we projecten gericht op deelmobiliteit.

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT- OPENBARE RUIMTE

Bij het onderhoud in de openbare ruimte staan de begrippen levensduur, klimaatbestendig, duurzaam en biodiversiteit hoog in het vaandel. Het onderhoudsniveau van het openbaar groen houden we minimaal op beeldkwaliteit B. Controle op de werkzaamheden is gewenst zodat in alle dorpen en het buitengebied een eenduidig onderhoudsniveau waarneembaar is.

Om te zorgen voor een fijne leefomgeving is het wenselijk regelmatig opschoningsacties in te plannen per dorp. Denk hierbij aan het opruimen van zwerfafval, het maaien van bermen en het bijhouden van de speeltuinen. Initiatieven vanuit bewoners om een steentje bij te dragen aan het verzorgen van openbaar groen worden ondersteund, daarbij is de continuïteit van die vrijwillige bijdrages wel een aandachtspunt. Ook betrekken we agrariërs bij het onderhoud in het buitengebied, mogelijk tegen een vergoeding.

Vanuit het MOB (Mens Ontwikkel Bedrijf) worden medewerkers bij de buitendienst geplaatst. Deze bijdrage is met name bedoeld als een opstap naar een baan elders en niet direct in plaats van regulier onderhoud.

Actiepunten:

·De gevolgen van weersinvloeden worden beperkt door het treffen van maatregelen in de openbare ruimte (vergroening, vasthouden water) en het aanpakken van hittestress.
·We handhaven het beleid om alleen wegbermen te maaien als dat uit oogpunt van veiligheid noodzakelijk is. We nemen maatregelen om tijdens het maaien vogels en hun nesten te beschermen.
·We onderzoeken of organische reststromen, zoals schoon berm en slootmaaisel en blad uit bladkorven, rechtstreeks bij agrariërs af te zetten is als compost of bokashi. Dit ter verbetering van het gezonde bodemleven en een beter vochtvasthoudend vermogen.

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT- WATER

Klimaatveranderingen vragen om een zeer actief waterbeleid. De overstromingen in de zomer van 2021 zijn daar een recent voorbeeld van. De hoogwaterbeschermingsplannen moeten met de verantwoordelijke partners, Rijkswaterstaat en het Waterschap Limburg, zo mogelijk versneld uitgevoerd worden. Afspraken en verantwoordelijkheden moeten duidelijk zijn. Dat geldt ook voor te ondernemen acties.

De gemeente Leudal blijft zich verzetten tegen de plannen van Roermond zolang er geen duidelijkheid is over de invloed van het verlagen van de dijk langs het Lateraalkanaal op het peil van de Maas.

Actiepunten:

·Initiatieven/projecten voor het afkoppelen van regenwater blijven we ondersteunen.
Daarover communiceren we duidelijk met onze inwoners.
·Om verdroging van agrarische grond tegen te gaan, bevorderen we in samenwerking met het Waterschap het aanleggen van stuwen in combinatie met peilgestuurde drainage.
·Gemeentelijke duikers dienen voldoende open te zijn.

ECONOMIE

Leudal kent ongeveer 3500 bedrijven, vooral in het MKB. We zijn sterk in de agro-business, maakindustrie maar in toenemende mate ook in leisure en toerisme. Ons bedrijfsleven levert een belangrijke bijdrage aan de welvaart en leefbaarheid van onze gemeente. Wij faciliteren daarom onze ondernemers zo goed mogelijk zodat zij kunnen ondernemen. Ook in de toekomst willen we innovatieve en duurzame ondernemers die willen uitbreiden mogelijkheden geven. Ambulante ondernemers willen we meer mogelijkheden bieden om in alle dorpen aanwezig te zijn. Ondernemers hebben aangegeven dat communicatie het belangrijkste verbeterpunt is. Daar gaan we aan werken.

Actiepunten:

·Wij versterken ons huidige accountmanagement. Ondernemers krijgen duidelijke antwoorden op hun vragen.
·Minimaal één maal per maand is er een inloopspreekuur voor ondernemers.
·Wekelijks bezoekt het college van Burgemeester en wethouders of een afvaardiging daarvan een onderneming in Leudal.
·Samen met partners reiken we jaarlijks een ondernemersprijs uit.
·We streven naar een verbetering van de samenwerking tussen ondernemers door het organiseren van netwerkbijeenkomsten (zoals TOP Leudal) en extra inzet door platforms als Keyport en Ondernemer Arena.
·Ondernemers die willen uitbreiden of verhuizen ondersteunen we maximaal. Zo houden we deze bedrijven en werkgelegenheid in Leudal. In ons buitengebied is er extra aandacht voor bedrijven die functioneel met de natuur verbonden zijn en duurzaam willen ondernemen.
·Voor zover wettelijk toegestaan krijgen bedrijven uit Leudal voorrang bij opdrachten van de gemeente waarbij extra aandacht is voor duurzaam inkopen.
·We stimuleren nieuwe vormen van circulaire economische activiteiten bij vrijkomende agrarische bedrijven.
·We onderzoeken de mogelijkheden van revitalisering en uitbreiding van oude industrieterreinen en onderzoeken de mogelijkheden van een nieuw industrieterrein.
·We bevorderen Bedrijfsinvesteringszones (BIZ).
·We onderzoeken de mogelijkheid om bedrijfsverzamelgebouwen te ontwikkelen in vrijkomende agrarische bebouwing.
·Weekmarkten en losse standplaatsen breiden we uit ter versterking van het winkelbestand.

ONDERWIJS

Leudal heeft een gevarieerd aanbod in het basisonderwijs en een school voor voortgezet onderwijs met een hele goede reputatie. Onze scholen zijn een wezenlijk onderdeel van de maatschappelijke omgeving en een belangrijke pijler van de leefbaarheid in onze dorpen. Daarom heeft ieder dorp recht op een basisschool. De basisscholen dienen te zorgen voor passend onderwijs. Leerlingen worden zo min mogelijk doorverwezen naar speciaal onderwijs. Alle leerlingen hebben recht op goede onderwijshuisvesting met uitdagende speelmogelijkheden. We kiezen voor integraal jeugdbeleid waarbij onderwijs, jeugdhulp en ondersteuning hand in hand gaan. De samenwerking tussen scholen en organisaties die jongeren ondersteunen wordt door de gemeente bevorderd. Het voortgezet onderwijs in Leudal staat door de grote daling van het aantal leerlingen onder druk. Het kwalitatief goed voortgezet onderwijs in Leudal moet behouden blijven. Daar zijn forse investeringen in gebouwen voor nodig. Sint Ursula heeft aangegeven dat ze onderwijs willen concentreren op één locatie. Daarover zal snel een definitieve beslissing genomen moeten worden.

Actiepunten:

··Mits genoeg draagvlak onder ouders en voldoende leerlingen gaan we voor behoud van de basisschool in onze dorpen.
·We zetten ons samen met de basisscholen in voor een lagere uitstroom naar het speciaal onderwijs. Daartoe zoeken wij intensivering met jeugdhulp en -ondersteuning.
·We gaan in overleg met de basisscholen zorgen voor een goede onderwijshuisvesting. Daarvoor wordt een integraal huisvestingsplan opgesteld dat uiterlijk 1 juli 2023 gereed is. Daarin zal ook aandacht worden besteed aan een goede ventilatie.
·Met de Aloysius stichting worden afspraken gemaakt voor tijdelijke huisvesting voor het speciaal onderwijs.
·In het kader van het Nationaal Programma onderwijs zal met het onderwijs, kinderopvang en organisaties die jongeren ondersteunen een Leudals programma worden ontwikkeld.
·Met St. Ursula zullen we alternatieven ontwikkelen voor een schoolgebouw op één locatie in Leudal. Dit gebouw zal multifunctioneel worden waarbij ook gebruik door bedrijven niet wordt uitgesloten. Uiterlijk op 1 januari 2024 wordt een definitieve keuze gemaakt over de locatie en de invulling van het gebouw.
·We moedigen scholen aan om schoolpleinen te vergroenen en uitdagender te maken.
·Leerlingen van alle leergangen op St. Ursula worden uitgenodigd voor een jaarlijkse excursie op het gemeentehuis.
·Het college van Burgemeester en Wethouders organiseert een collegetour voor eindexamenkandidaten.
·We zorgen voor stageplekken binnen de gemeentelijke organisatie zodat jongeren ook op die manier kennis kunnen maken met de gemeente.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE- SPORT

Sport draagt bij aan welzijn, gezondheid en vitaliteit van onze inwoners en is daarmee van grote maatschappelijke waarde. Iedereen binnen onze gemeente moet kunnen sporten ongeacht leeftijd, inkomen of fysieke gesteldheid. We vervolgen de weg die we zijn ingeslagen met het Sport en beweegakkoord en het Leefstijlakkoord. We ontwikkelen in samenwerking met inwoners en verenigingen een sportbeleid met aandacht voor het aantrekken en ondersteunen van vrijwilligers, en toekomstige dorp overstijgende samenwerking.

Actiepunten:

·We werken samen met inwoners en verenigingen aan een sportbeleid, dat aandacht besteed aan vrijwilligers en dorp-overstijgende samenwerking.
·We bevorderen de gezondheid van onze inwoners door het Leefstijlakkoord actief uit te voeren, en zullen het op basis van de evaluatie verder aanpassen en door ontwikkelen.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE-ACCOMODATIES

Onze accommodaties zitten in zwaar weer, uit meerdere hoeken horen we noodkreten over rode cijfers. Naast Corona-gerelateerde problematiek is het zaak ook problemen van meer structurele aard in kaart te brengen. In het recent vastgestelde accommodatiebeleid is opgenomen dat in ieder dorp sprake moet zijn van een ontmoetingsplek. Deze lijn zetten we voorlopig oor waarbij we in kaart brengen wat de benodigde maatregelen en investeringen zijn om onze voorzieningen toekomstbestendig te maken. De vraag is in hoeverre het adagium “stenen voor de gemeente, exploitatie voor de gemeenschap” nog werkbaar is en of maatwerk de oplossing is. Er moeten keuzes gemaakt worden. Indien het draagvlak voor een voorziening ontbreekt in een dorp moet sluiting niet langer een taboe zijn.

Actiepunten:

··Samen met Overleg Orgaan Gemeenschapshuizen (OOG) werken we aan een toekomststrategie waarin we de huidige en toekomstige problematiek in kaart brengen.
·We maken onze accommodaties toekomstbestendig door te investeren in duurzaamheid en energiebesparing.
·We nemen een actieve rol in en proberen onze maatschappelijke partners zoveel mogelijk gebruik te laten maken van onze gemeenschapshuizen (denk aan zorgpartijen, de bibliotheek etc.).

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE-CULTUUR

Ons rijke verenigingsleven draagt bij aan de cultuur en kunstzinnigheid in de dorpen en daarmee aan de leefbaarheid van onze dorpen. Dit is echter niet exclusief voorbehouden aan verenigingen. Er zijn veel organisaties en beoefenaars van kunst en cultuur die onze gemeente cultureler en kunstzinniger maken. Het ingezette kunst en cultuurbeleid zetten we voort. We zetten in op het laten organiseren van kunst en culturele activiteiten.

Terugloop van het aantal leden bij verenigingen en de toenemende gemiddelde leeftijd zijn zorgpunten. Een belangrijke uitdaging in de toekomst wordt dan ook het faciliteren van een goede samenwerking tussen verschillende partijen en dorpen. We gaan ons inspannen om onze kinderen en jongeren kennis te laten maken met cultuur en onderdeel te laten zijn van een kunstzinnig uitdagende gemeente. We zetten de samenwerking met de Cultuurregio Noord Limburg voort, binnen dit samenwerkingsverband schenken we nog meer aandacht aan vernieuwende vormen van kunst en cultuur.

Actiepunten:

·We brengen organisaties en verenigingen bij elkaar en ondersteunen dit financieel.
·Optredens, concerten, exposities en andere vormen van kunst en cultuur uitingen gaan we actief ondersteunen.
·We handhaven het budget voor muziekonderwijs zodat de gemeente 2/3 en de kinderen en jongeren 1/3 van hun opleiding betalen.
·We intensiveren de inzet van onze culturele combinatiefunctionarissen op scholen.
·We organiseren een jaarlijkse kunst en cultuurdag voor kinderen en jongeren
·We faciliteren jongeren om evenementen te organiseren (denk aan een Leudalfestival).
·Met het uitreiken van een jaarlijkse kunst en cultuurprijs zetten we personen en organisaties in de schijnwerpers.
·We verdubbelen het budget voor streekgebonden evenementen zodat we samen met verenigingen en bedrijven de leefbaarheid bevorderen en Leudal nog aantrekkelijker maken voor toeristen en recreanten.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE-BIBLIOTHEEK

De bibliotheek in Leudal richt zich vooral op het uitlenen van boeken, dvd's en cd's. Dit staat op gespannen voet met de afname van het aantal lezers en verminderde gebruik van cd's en dvd's. De wet vraagt de bibliotheek zich te transformeren naar een organisatie die kennis en informatie ter beschikking stelt, mogelijkheden biedt tot ontwikkeling en educatie, het lezen bevorderd en kennis laat maken met literatuur, kunst en cultuur en ontmoeting en debat organiseert.

Uit het project dat is gestart met de Asschergelden volgt dat er een principiële keuze gemaakt moet worden. In de huidige vorm heeft de bibliotheek geen bestaansrecht en is ze -gelet op het aanbod- ook veel te duur. We kiezen dan ook voor een brede bibliotheek die de wettelijke taken ook daadwerkelijk uitvoert.

Actiepunten:

·De bibliotheek krijgt twee full service vestigingen in Heythuysen en Ittervoort. Daar komt ook een Financieel Informatiepunt (FIP) en een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) voor onze inwoners.
·Ruimere openingstijden en beter opgeleide vrijwilligers/medewerkers zorgen voor een betere dienstverlening.
·In de andere dorpen waar nu een vestiging van de bibliotheek is zullen we een uitleenpunt voor kinderboeken handhaven, bij voorkeur in scholen.
·Aanvullende activiteiten van de bibliotheken in de andere dorpen (denk aan lezingen, workshops etc.) vinden plaats in gemeenschapsvoorzieningen.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE-RECREATIE

Leudal heeft de toerist veel te bieden. Toerisme en recreatie beïnvloeden op een positieve wijze de leefbaarheid van onze dorpen. Het enorm aantal overnachtingen – op de Leistert en een toenemend aantal andere plekken in onze gemeente- biedt veel kansen. In combinatie met het aanbod in de regio zoals het Outletcenter en de Maasplassen in Roermond en het witte stadje Thorn, biedt Leudal de toerist legio mogelijkheden om enkele dagen te verblijven en recreëren.

We streven naar meer regionale samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie. Er is nog voldoende ruimte voor uitbreiding van kleinschalige horecavoorzieningen en overnachtingsmogelijkheden. In het buitengebied zien we kansen voor agrariërs die hun bedrijf willen beëindigen. Onze mooie natuurgebieden bieden ongekende mogelijkheden om te ontspannen en te genieten. Met extra inzet op fiets, - en wandelpaden kunnen toeristen in Leudal hun hart ophalen. Leudal profileert zich als “voedseltuin van Midden-Limburg” met aandacht voor voedselproductie, (natuur)educatie en streekproducten.

Actiepunten:

·We zetten in op uitbreiding en verbetering van onze fiets- ruiter wandelpaden en daarbij horende rustpunten.
·In het buitengebied gaan we waar mogelijk en wenselijk ander verkeer ontmoedigen zodat toeristen en inwoners daar veilig kunnen fietsen en wandelen.
·Agrariërs helpen we bij het omzetten naar een toeristisch en/of recreatief bedrijf. Daarbij denken we aan minicampings, camperplaatsen maar ook duurzame vakantiewoningen en kleinere activiteiten (denk aan musea, escape rooms etc.).
·We richten in onze gemeente een toeristisch informatiepunt in.
·We zetten samen met de toeristische sector een campagne op om meer toeristen naar Leudal te trekken.

SOCIAAL DOMEIN

In Leudal krijgt iedereen de kans om mee te doen. We willen een inclusieve samenleving met vrijheid, gelijke rechten en ontwikkelingsmogelijkheden voor iedereen ongeacht identiteit, afkomst, leefstijl, levensbeschouwing of geaardheid. Inwoners die (tijdelijk) hulp nodig hebben om mee te doen, krijgen ondersteuning van de gemeente.

Sinds 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van ondersteunings- en zorgtaken binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), Jeugdwet en Participatiewet. Samen met de overheveling naar de gemeenten voerde de Rijksoverheid fikse bezuinigingen door. Veel gemeenten kregen te maken met grote tekorten binnen het budget van het sociaal domein. Zo ook de gemeente Leudal.

Het beeld is somber. De afgelopen jaren bleven de uitgaven voor de uitvoering van onze ondersteunings- en zorgtaken stijgen. Dit heeft geresulteerd in een door de Raad opgelegde besparingsopdracht voor 2023 en volgende jaren teneinde een structureel begrotingstekort te voorkomen.

We willen dat zorg en ondersteuning beschikbaar blijft voor onze inwoners Daarom moeten we besparen op de uitgaven. Zwaartepunt van deze besparingen ligt bij de Jeugdzorg. Hier vinden onze grootste uitgaven plaats. Dit hoeft niet per definitie te leiden tot afschaling van zorg. Wel vraagt het om een andere visie en een andere aanpak.

Uitgangspunt is dat we als gemeente, daar waar dat wettelijk kan, meer zelf de regie voeren over het budget van het sociaal domein. We leren van andere gemeenten die er al in geslaagd zijn de kosten te beheersen en de kwaliteit van zorg en ondersteuning te behouden of te verbeteren.
Om met succes besparingen te realiseren leggen we de focus op een integrale aanpak, monitoren en sturen we. De integrale aanpak moet zijn effectief: zorg op maat met een beoogd (eind)resultaat. Efficiënt: passende zorg voor een passende prijs. Monitoren: scherp volgen van de uitvoering van het beleid. Sturen: aanpassen bij afwijkingen en veranderingen.

We beoordelen aan de voorkant kritisch de toeleiding naar zorg. Waar ligt de eigen verantwoordelijkheid van de hulpvrager, wat kan de omgeving doen (ouders, familie, buren, school, sportclub, huisarts) of ligt de oplossing in het verkrijgen en toepassen van hulpmiddelen?
Als gemeente zetten wij in op ondersteuning van familie, naasten en vrijwilligers; zeker in de rol van mantelzorger. Daarna onderzoeken we pas of professionele hulp noodzakelijk is. De indruk bestaat dat er nu snel wordt doorverwezen naar dure professionals die niet altijd de meest effectieve zorg bieden. Daartoe trekken we in combinatie met de inzet van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gezinscoaches aan om samen met de hulpvrager te bepalen wat het juiste traject is. Dit traject wordt nadrukkelijk gevolgd. Niet het hulpaanbod is leidend, maar de individuele zorgvraag. Voorgaande transformatie gedachte is ook altijd de filosofie geweest achter de decentralisatie van de zogenaamde “3-D’s”

SOCIAAL DOMEIN

Leudal kent een bovengemiddelde toewijzing van leerlingen naar het speciaal onderwijs. We gaan onderzoeken hoe dat kan. We willen verwijzing naar speciaal onderwijs voorkomen door vroeg een (dreigende) ontwikkelingsachterstand in beeld te hebben zodat het kind op school geholpen kan worden met minder ingrijpende oplossingen.

Dit preventief handelen geldt ook voor hulp buiten schooltijd. Vroegtijdige en kortdurende hulp voorkomt kostbare en langdurige zorgtrajecten. Wij investeren in de relatie met eerstelijnszorg door bijvoorbeeld praktijkondersteuners jeugd of jeugdconsulenten complementair binnen de huisartsenzorg te laten opereren. Dit voorkomt onnodige doorverwijzingen.

Om besparingen op korte termijn te realiseren inventariseren en analyseren we de huidige jeugdzorgindicaties. Vindt de zorg nog plaats vanuit het principe “één gezin, één plan, één regisseur”? Kan de zorg eenvoudiger? Zijn de doelen behaald? Heeft de zorg effect? Multicomplexe problematiek onderzoeken we in samenspraak met het CJG. Bij wettelijke uithuisplaatsingen volgen we de trajecten op inhoud en weten we waar de jeugdigen zijn ondergebracht.
Bij vrijwillige uithuisplaatsingen onderzoeken we of minder ingrijpende oplossingen mogelijk zijn.
Ook andere indicaties binnen het sociaal domein zoals beschermd wonen analyseren we.

Bij de inkoop en aanbesteding van zorg werken we samen met meerdere gemeenten. We gaan deze samenwerkingen tegen het licht houden. Mogelijk is samenwerking met andere of meerdere gemeenten aantrekkelijk.

Om te voorkomen dat zorgtrajecten oneindig lang duren of niet het gewenste resultaat opleveren voeren we contract- en relatiemanagement in met de gecontracteerde zorgaanbieders. Periodiek, bijvoorbeeld één maal per kwartaal, gaan we met de aanbieders in gesprek om de voortgang van de geleverde zorg te bespreken.

We onderhandelen nadrukkelijker over de tarieven. We kunnen zelf bepalen welke tarieven we willen betalen en daaraan een maximum verbinden. De landelijke tarieven zijn ten slotte een richtlijn. Zo kunnen ook kleine zorgaanbieders zonder overhead inschrijven bij aanbesteding van zorg voor een lagere kostprijs.

We willen gebruik maken van minder zorgaanbieders. We kopen zorg geleidelijk naar behoefte in gedurende het jaar, zodat we steeds zelf de keuze hebben wie we inschakelen. We letten daarbij op voldoende zorgaanbod. Ook ontwikkelen we Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI’s) waarop we de zorgverleners en hun werkwijze afrekenen.

We maken de rol van Synthese laagdrempeliger. De opbouw-, jongeren- en cultureel werkers moeten meer in beeld komen in Leudal. De werkzaamheden hebben tenslotte een positieve invloed op de gezondheid van onze inwoners. We willen de medewerkers van Synthese koppelen aan zorgtrajecten, waarbij zij lichtere zorg en ondersteuning overnemen en hulpverleningstrajecten eerder kunnen stoppen.

SOCIAAL DOMEIN

Met het overgrote deel van onze jeugd tussen 12 en 18 jaar gaat het goed. Maar ook zij hebben behoefte om zich te ontplooien. We vragen ze wat ze willen in Leudal en onderzoeken welke ondersteuning we kunnen bieden.

Ook Leudal vergrijst. Dementieproblematiek komt helaas steeds vaker in beeld. Ook ouderen met dementie blijven steeds vaker en langer in hun eigen huis wonen. De zorgvraag voor hulp thuis zal stijgen en daarmee het beroep op de WMO. We onderzoeken hoe we deze ontwikkeling zo goed mogelijk kunnen managen. Hoe houden we de kosten in de hand? Wanneer komt de wet langdurige zorg (WLZ) in beeld?

We herijken dit beleid en de uitvoering ervan jaarlijks. Indien nodig vindt bijsturing plaats.

De besparingstaakstelling die een structureel begrotingstekort moet voorkomen bedraagt voor het Sociaal Domein 2,7 miljoen euro. Hiervan besparen we in 2023 1,6 miljoen door in en uitvoering van het hierboven geschetste beleid. Om het niveau van zorg op peil te houden brengen we 1,1 miljoen euro ten laste van het begrotingssaldo.

Het welslagen van het beleid is voor een groot deel afhankelijk van de kwaliteit en capaciteit van onze organisatie. Hiervoor hebben we goede medewerkers in huis. Uitbreiding met meer personeel is mogelijk noodzakelijk. Daar waar nodig scholen we medewerkers bij. Voor deze stevige klus hebben we veel aandacht voor het welbevinden van onze eigen medewerkers.

Actiepunten:

·Het Kernteam Sociaal Domein met medewerkers uit het sociaal domein en financiën zetten we in om de uitvoering van het beleid de komende jaren te borgen, te monitoren en waar nodig bij te sturen.
·We trekken gezinscoaches aan om vroegtijdig samen met de hulpvrager te onderzoeken of er ondersteuning nodig is en zo ja, welke het beste past.
·We krijgen kinderen vroegtijdig in beeld om ontwikkelingsachterstanden op tijd aan te pakken om zo verwijzing naar speciaal onderwijs en lange zorgtrajecten te voorkomen.
·We breiden de inzet van praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen uit.
·We inventariseren en analyseren de huidige jeugdzorgindicaties op effectiviteit en efficiëntie.
·We evalueren de bestaande samenwerkingen met andere gemeenten in het sociaal domein en onderzoeken eveneens of uitbreiding daarvan zinvol en mogelijk is.
·We contracteren minder zorgaanbieders.
·We maken de rol van Synthese laagdrempeliger en bekender bij onze inwoners.
·We onderzoeken waar de jeugd tussen 12 en 18 jaar in Leudal behoefte aan heeft om zich te kunnen ontplooien.
·We onderzoeken hoe we de stijgende zorgvraag door de vergrijzing het beste kunnen managen.
·We onderzoeken hoe we armoede onder onze inwoners kunnen voorkomen en bestrijden

VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING-VOLKSHUISVESTING

Bij alle politieke partijen stond terecht de bouw van meer woningen prominent in hun verkiezingsprogramma's. Bouwen van meer woningen is hard nodig in onze gemeente. Inwoners van vooral de kleine dorpen willen de leefbaarheid bevorderen door zelf meer invloed te krijgen op de bouw van woningen in hun dorpen. We stimuleren daarom het bouwen van woningen. Daardoor kunnen we ervoor zorgen dat onze huidige inwoners binnen leefbare dorpen een passende woning vinden. Daarbij wordt vooral ingezet op het bouwen van goedkope koopwoningen en appartementen, sociale huurwoningen en levensloopbestendige woningen voor onze senioren. Om meer jonge gezinnen in onze gemeente te krijgen faciliteren we de bouw van passende woningen voor inwoners van Zuid Oost Brabant. We gaan de komende vier jaar ook meer aandacht besteden aan inwoners met bijzondere woonbehoeftes, zoals arbeidsmigranten, statushouders en woonwagenbewoners.

Actiepunten:

·We willen de komende vier jaar 750 woningen bouwen in alle dorpen. De 600 woningen uit de structuurvisie worden aangevuld met andere programma's zoals de Nationale woon en bouwagenda.
·We transformeren leegstaand of leegkomende vastgoed naar betaalbare koop en huurwoningen. We evalueren dit jaarlijks.
·We ondersteunen collectieve initiatieven van inwoners en stellen geld beschikbaar om deze initiatieven op te starten.
·We stellen een regeling op om transformatie van de huidige woonvoorraad mogelijk te maken.
·We overleggen met woningbouwcoöperaties om het aanbod van sociale huurwoningen te vergroten.
·We nemen ongebruikte bouwtitels in.
·We kiezen er voor om zoveel mogelijk binnen de grenzen van het bestaand bebouwd gebied wonen te concentreren. Dit doen we vooral op strategische plekken in de dorpen en waar mogelijk door inzet van vrijkomend maatschappelijk vastgoed. Als dit niet voldoende ruimte oplevert staan we woningbouw aan de rand van dorpen ook toe.
·Instrumenten als een zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding blijven we inzetten om speculatie met woningen te voorkomen.
·We handhaven het huidige beleid voor(grootschalige) huisvesting van arbeidsmigranten.
·We geven uitvoering aan het landelijk beleid om woonwagens onder te brengen bij woningbouwcoöperaties.
·We besteden extra aandacht aan woningen voor statushouders.

VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING- LEEFOMGEVING- DORPEN-VASTGOED EN GRONDEXPLOITATIE- BUITENGEBIED

Leefomgeving

Het is mooi leven in Leudal, een uitgestrekte plattelandsgemeente waar waarden als groen, ruimte en rust centraal staan. Variatie tussen landbouwgronden, natuur en dorpskernen maakt onze gemeente aantrekkelijk. Dit willen we zo houden. Van onze leefomgeving wordt echter steeds meer gevraagd waardoor een nieuwe balans nodig is. Niet alles kan overal.

De Omgevingsvisie is het beleidsinstrument dat deze keuzes moet gaan borgen. De Omgevingsvisie is echter slechts een begin; Uitvoeringsprogramma's zijn nodig om de beleidsdoelen uit de Omgevingsvisie te realiseren.

Dorpen

Niet iedere kern is hetzelfde, ieder dorp is uniek; inwoners voelen zich er thuis en dat blijft ook zo in de toekomst. Wij sturen op kwaliteit van voorzieningen, van onderwijs tot winkel van huisarts tot restaurant. Deze voorzieningen zijn toegankelijk en bereikbaar. Als gemeente hebben we een beperkt aantal knoppen waar we aan kunnen draaien als het op leefbaarheid aankomt (denk aan Het bouwen van nieuwe woningen of het behoud van bijvoorbeeld de basisschool). Van belang is dat leefbaarheid onze aandacht heeft waarbij we streven naar een integrale blik.

Vastgoed en grondexploitatie

De komende jaren willen we ongebruikt gemeentelijk vastgoed van de hand doen. We brengen in kaart wat we kwijt willen en onder welke voorwaarden. Waar mogelijk creëren we bij nieuwe bestemmingen maatschappelijke meerwaarde zoals woningbouw, het toevoegen van groen of verduurzaming. De gemeente is geen makelaar, toch willen we een actievere rol als het op onroerend goed aankomt. Het opkopen van bijv. verloederde bedrijfspercelen doen we alleen als we daarmee meerdere doelen kunnen behalen en nadrukkelijk niet alleen om de financiële positie van de gemeente mogelijk te verbeteren.

Buitengebied

De grote transities in de landbouw en het klimaat trekken direct een wissel op het buitengebied. Maar ook andere soorten bedrijvigheid, de recreatieve sector, de natuur, de zorg en woonfuncties vinden een plek in dat buitengebied. Wij zijn trots op de diversiteit en willen die diversiteit behouden. Om dit te realiseren dienen we bewuste keuzes te maken.

De kernkwaliteiten en diversiteit in landschapstypen (rivierdal, beekdalen, bossen en kleine en grootschalige landschappen wisselen elkaar in Leudal af en geven een unieke samenhang) in het buitengebied maken dit buitengebied onderscheidend en van hoge kwaliteit. De kernkwaliteiten en landschapstypen zijn daarom leidend voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit betekent dat vestiging of uitbreiding alleen kan passend binnen dat raamwerk.

VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING- LEEFOMGEVING- DORPEN-VASTGOED EN GRONDEXPLOITATIE- BUITENGEBIED

Scheiding van mens- en dierconcentraties wordt gestimuleerd. De inzet van bestaande en nieuwe instrumenten vanuit landelijk beleid zorgt voor afname van vergunde emissies, sturing op herontwikkeling én sloop van vrijkomende agrarische locaties.

In het belang van een gezonde woon- en leefomgeving, een vitale economie en een aantrekkelijk buitengebied, worden geen (reguliere) woonfuncties in het buitengebied toegevoegd. Transformatie van bedrijfswoningen naar reguliere woningen in het buitengebied is alleen mogelijk wanneer een goed woon- en leefklimaat, op korte en lange termijn, kan worden bereikt. We zijn er van overtuigd dat we doelen als het terugdringen van de stikstofuitstoot en het verbeteren van dierenwelzijn allen kunnen behalen als we niet alleen over maar ook vooral met de agrarische sector spreken.

Actiepunten:

·We ondersteunen agrarische ondernemers die willen innoveren en stimuleren natuur inclusieve landbouw.
·Bij de ontwikkeling van de Omgevingswet brengen we niet alleen knelpuntlocaties maar ook mogelijke ontwikkelgebieden in het buitengebied in kaart. We faciliteren het verplaatsen van dierconcentraties in kernrandzones en nabij natuur naar geschiktere locaties.
·We herijken het beleid met betrekking tot vrijkomende agrarische bebouwing en ontwikkelen financiële prikkels om ongewenste bebouwing te slopen of te transformeren in andere soorten bedrijvigheid zonder dat de omgeving hiervan last ondervindt.
·We blijven de diversiteit qua bedrijven en gewassenteelt in ons buitengebied stimuleren.

VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING- LEEFOMGEVING- NATUUR

Leudal is een gemeente met een groot oppervlakte aan natuurgebied dat jaarlijks veel bezoekers trekt. De coronapandemie heeft ons laten zien hoe belangrijk natuur in onze directe leefomgeving is. We zetten ons actief in voorbehoud, bescherming en uitbreiding van natuur waarbij we rekening houden met bestaande rechten van o.a. bedrijven. Met relatief eenvoudige middelen kunnen we de natuurwaarde verbeteren. Dit doen we onder andere samen met agrariërs. Zij kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling naar een gevarieerder en natuurlijker buitengebied.

Belangrijk is dat we geen uitbreiding van menselijke activiteiten toestaan als die een negatieve impact hebben op de natuur uitgaande van vigerend beleid. Verstoring en vervuiling van de natuur pakken we aan. Ook voorlichting over het belang van natuur en biodiversiteit stimuleren we door te faciliteren.

Actiepunten:

·We planten de komende vier jaar 20.000 extra bomen waarbij we o.a. inwoners de mogelijkheid bieden om gratis bomen af te halen.
·We gaan met agrariërs de natuurwaarde van ons buitengebied vergroten door tegen een vergoeding natuurlijke elementen (o.a. natuurlijke akkerranden en kleine houtwallen) aan te leggen en te onderhouden.
·We gaan meer handhaven in onze natuurgebieden.
·We bevorderen de informatieoverdracht aan onze inwoners over het nut en noodzaak van natuur en biodiversiteit.

VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING- LEEFOMGEVING- DUURZAAMHEID EN ENERGIETRANSITIE

De noodzaak van de energietransitie wordt meer dan ooit gevoeld. Als gemeente nemen we een actieve rol in. De ambitie is een energieneutrale gemeente in 2030. We nemen een voorbeeldrol op het gebied van duurzaamheid in en zoeken samen met onze inwoners manieren om daar invulling aan te geven. Waar mogelijk maken we combinaties met andere beleidsvelden. Denk aan energiearmoede, waarvan we het bestrijden de komende tijd hoge prioriteit geven. We zijn overtuigd van een energietransitie die voor iedereen meerwaarde kan creëren.

Duurzaamheid zit in ons DNA en dus ook in het beheer van de openbare ruimte en het gemeentelijk vastgoed. We zetten fors in op het verduurzamen van het eigen vastgoed. Energiecoöperaties nodigen we uit om op gemeentelijke daken zon op dak te ontwikkelen.
Voor nieuwbouw geldt dat duurzaamheid de norm is.
In de prestatie afspraken met woningcorporaties krijgt duurzaamheid een plaats.

Waar nodig helpen we maatschappelijke organisaties met het realiseren van hun eigen duurzaamheidopgave. Naast informeren en faciliteren brengen we organisaties met elkaar in contact als een collectieve aanpak kan helpen (beschikbaar stellen dak via lease etc.)

Actiepunten:

··Jaarlijks stellen we een duurzaamheidsprogramma vast.
·Inwoners en ondernemers worden gestimuleerd en gefaciliteerd om energiebesparende maatregelen te treffen.
·We faciliteren kleinschalige energieopwekking in de bebouwde omgeving (daken, carports etc.). Grondgebonden opwek van hernieuwbare energie moet passen binnen de kernkwaliteiten van het landschap, heeft een meerwaarde voor de omgeving en wordt door de directe omgeving gedragen.
·Daar waar de gemeente een actieve eigen positie kan innemen, gebeurt dat ook. We onderzoeken de mogelijkheden van een eigen energiebedrijf.
·Duurzame vervoersmiddelen worden gestimuleerd door het aanbrengen van laadinfrastructuur voor zowel particulieren als ondernemers.
·Innovatieve bedrijven worden gestimuleerd, als zij de ketens verkorten, afval reduceren, natuur inclusief werken of energieproductie bevorderen (denk aan het hergebruiken van bermmaaisel als bodemverbeteraar).

VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING- LEEFOMGEVING- GEBIEDSONTWIKKELING BUGGENUMSE VELD

In het kader van de bedrijfsuitbreiding van (toen nog) Nunhems Netherlands B.V. is in 2013 een structuurvisie Buggenumse veld opgesteld. De afgelopen jaren is gewerkt aan inpassing van de bedrijfslocatie en een kwaliteitsverbetering van dit gebied. Na bijna tien jaar is het wenselijk de uitgangspunten te herijken en een nieuwe ambitie te bepalen voor dit gebied. Hierbij staan thema's als biodiversiteit, natuur-inclusieve landbouw en recreatie en goede verbinding centraal. Deze in perspectief geplaatst met het huidige (landbouwkundig) gebruik en de gebiedseigen kwaliteiten als diversiteit en openheid.

Actiepunten:

·We ontwikkelen een integrale visie voor het Buggenums veld waarin we naast de compensatie van het voormalige Nunhems de ontwikkelingen als de ontgrondingen te Wijnaerden en de fietsbrug tussen Buggenum en Leeuwen meenemen.

PERSONEEL, ORGANISATIE EN FINANCIËN- PERSONEEL EN ORGANISATIE

Waardering en vertrouwen zijn items die cruciaal zijn in onze gemeentelijke organisatie. We willen een omgeving creëren waarin persoonlijke en professionele groei en ontwikkeling vanzelfsprekend zijn. We willen dat onze inwoners, maar ook onze medewerkers trots zijn op onze organisatie.

De afgelopen jaren heeft de organisatie veelal onder druk moeten presteren. Het wordt daarom tijd dat er rust komt in de gemeentelijke organisatie. De komende jaren worden daarom geen nieuwe personele besparingen opgelegd en worden er geen grote organisatorische veranderingen in de organisatie aangebracht.

Investeren in medewerkers is noodzakelijk want zoals de meeste werkgevers staat ook de gemeente Leudal voor een uitdaging als het gaat om personeel. Om hier zo goed mogelijk op in te spelen vinden we het belangrijk om de komende periode in te zetten op strategisch personeelsbeleid en het binden en boeien van onze medewerkers. De inzet van externen wordt zoveel als mogelijk beperkt, dit kan echter niet altijd gelet op de krappe arbeidsmarkt en de noodzakelijke flexibiliteit op sommige vakgebieden.
Daarnaast zetten we verder in op een creatieve manier van werven, waarbij opleiden, ontwikkelen en stimuleren van medewerkers centraal staat.

Actiepunten:

·We houden blijvend aandacht voor de ontwikkeling van het ambtelijk apparaat. Een belangrijke rol daarbij is weggelegd voor het voeren van periodieke gesprekken (gesprekscyclus) met medewerkers. Hierin is niet alleen aandacht voor de doorvertaling van bestuurlijke ambities op medewerkersniveau maar ook aandacht voor hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.
·We investeren in ons strategisch personeelsbeleid waarbij we inzetten op thema's zoals: Employer branding (aantrekkelijk werkgeverschap), leren en ontwikkelen, duurzame inzetbaarheid en strategische personeelsplanning. We blijven inzetten op een creatieve manier van werven, hierbij staat opleiden, ontwikkelen en stimuleren van medewerkers centraal. Wij zoeken hierbij waar mogelijk actief de samenwerking met andere gemeenten op.
·Voor functies die tijdelijk lastig in te vullen zijn of waar tijdelijke flexibiliteit/begeleiding wordt gevraagd, maken wij waar nodig inhuur mogelijk.

PERSONEEL, ORGANISATIE EN FINANCIËN
COMMUNICATIE EN DIENSTVERLENING

De communicatie met inwoners moet verbeterd worden. De communicatie moet helder, duidelijk en snel zijn. Het taalgebruik wordt aangepast aan degene met wie gecommuniceerd wordt. De gemeente zal gebruik moeten maken van zowel digitale als fysieke media om inwoners te bereiken. Ook maken we gebruik van netwerken in onze gemeenten, zoals dorpsraden en seniorenverenigingen om informatie over te brengen.

Actiepunten:

·Er wordt binnen twee werkdagen gereageerd naar inwoners waarin in ieder geval aangegeven wordt binnen welke termijn er een inhoudelijke reactie volgt.
·We hebben speciale aandacht voor inwoners die niet digitaal vaardig zijn. De bibliotheek is daarbij een belangrijke partner. We ondersteunen initiatieven waardoor we gemeentenieuws via de analoge weg kunnen communiceren.
·Jaarlijks onderzoeken we de tevredenheid over onze communicatie.
·De raads- en commissievergaderingen zijn via social media te volgen.

De financiële huishouding van onze gemeente is solide. Onze begroting sluit jaarlijks zowel incidenteel als ook structureel en toont bij voorkeur een overschot zodat we ook onverwachte tegenvallers kunnen opvangen of iets extra's voor onze burgers kunnen doen.

Dit stelt ons steeds in staat om alle programma's opgenomen in de begroting ten behoeve van onze burgers ook te kunnen uitvoeren.

Zover zijn we echter op dit moment nog niet. Er is nog een weg te gaan en strakke begrotingsdiscipline wordt gevraagd. Gedurende de komende jaren vertoont onze begroting vóór taak- en bijstellingen een overschot. Bijstellingen ten laste van het begrotingssaldo zijn echter noodzakelijk. De oorspronkelijk begrote bezuinigingstaakstelling in het Sociale Domein van ruim € 2,7 miljoen zal in de nabije toekomst niet in die mate haalbaar zijn. Derhalve zal in de aanstaande Kaderbrief worden voorgesteld deze bij te stellen met € 1,1 miljoen naar netto € 1,6 miljoen.

Deze forse bijstelling leidt tot een verlaging van het vrije begrotingssaldo. Zonder realisatie van de taakstelling is het begrotingssaldo structureel negatief. Dit kan slechts worden omgebogen na realisatie van de aangegeven netto besparingen in het Sociaal Domein, op accommodaties, de motie strakker sturen en de griffie. De mate waarin we in het ombuigen van onze uitgaven slagen, zal bepalend zijn voor het voorkomen van een dreigend structureel begrotingstekort.

Daarbij stelt de provincie als eis dat de structurele lasten in onze begroting gedekt worden door structurele baten.

Indien we niet slagen in het voorkomen van het dreigende structurele begrotingstekort kan dat consequenties voor het toezicht door de provincie hebben. In haar financieel verdiepingsonderzoek uitgevoerd in 2021 constateert de Provincie reeds het dreigende structurele tekort en schetst zij voor onze gemeente een somber beeld; Onze begroting staat vanuit financieel perspectief onder druk. Slechts onder voorwaarde, dat wij een financieel forse bezuinigingstaakstelling realiseren voor de jaren tot en met 2024, is meerjarig repressief toezicht toegekend. Indien we niet slagen in de ombuigingen wordt dat mogelijk anders en verspelen wij veel besluitvormingsvrijheid.

We brengen de Raad beter in positie teneinde haar kader stellende en controlerende taak te kunnen uitvoeren. De financiële huishouding te lezen, volgen en begrijpen is lastig van wege haar complexiteit en de veelheid van informatie die op de Raad af komt.

Ook houden wij onze inkoopafspraken bij verbonden partijen nog een keer tegen het licht. We bevorderen een beter inzicht in de financiële gevolgen van de uit te voeren programma's en de kwaliteit van het begrotingsproces op budgethouder niveau zodat er meer begrotingsdiscipline ontstaat. Tevens vormt dit een moment om het bestaande beleid nog een keer tegen het licht te houden.

PERSONEEL, ORGANISATIE EN FINANCIËN
FINANCIËN EN BELASTINGEN

Als het om belastingheffing gaat staan onze burgers aan de lat. Wij willen een deel van onze onbenutte belastingcapaciteit in deze begrotingsperiode inzetten ter financiering van ons coalitieprogramma in het bijzonder van de vele voorzieningen die we ten behoeve van onze inwoners gaan treffen.

Actiepunten:

·Wij bieden simpele en bondige rapportages aan; begrijpelijk voor iedereen in de Raad zodat een betere beraadslaging tussen Raad en College plaats vindt. Het gepresenteerde cijfermateriaal is actueel.
·We besteden méér aandacht aan lokaal inkopen.
·Voor het begrotingsjaar 2024 passen we “Zero BasedBudgetting” toe. In plaats van met mutaties te werken op onze baten en lasten vanuit het voorgaande begrotingsjaar zetten we alle baten en lasten van onze programma’s voor één keer op nul. Elke budgethouder onderbouwt voor de begroting en de meerjarenraming de baten en lasten voor zijn programma en verdedigt dit in College en Raad. Dit zorgt echter wel voor veel extra rekenwerk en prioritering voor de afdeling financiën en de budgethouder. Om die reden passen we dit instrument vooralsnog als pilot toe op slechts één afdeling en onderzoeken of de beoogde voordelen oplevert. Desgewenst kan de pilot daarna worden uitgebreid.
·Bovenop de jaarlijkse indexering verhogen wij de OZB met 2% per jaar met ingang van 2024.
·We schaffen de hondenbelasting af.